

1886

Budapest, 1885.

Ötödik évfolyam 31. szám.

Péntek, december 18.

KIADÓHIVATAL.
Budapest, Eszterházy-utca
12. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes szám ára: 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénz- és értékküldemények reklamációk általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyösi-utca 9. sz.) intézendők.

NÉPJOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelen minden pénteken.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, Vas-utca 15. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes szám ára: 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénz- és értékküldemények reklamációk általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyösi-utca 9. sz.) intézendők.

T. Olvasóinkhoz.

Az új év küszöbén megnyugvással tekinthetünk vissza fél évtizeden át megfutott pályánkra, mert tántoríthatatlanul s igazán kiüzdöttünk mindenkor azon szent célért, melyet zászlónkra irtunk Magyarország függetlenségéért a keresztény nép jóléte s szabadságáért.

A „Népjog“ elmondhatja bátran, hogy ezenkívül nem szolgált soha semmi érdeket, s függetlenségét, önállóságát minden irányban, mindenki ellenében fenntartotta, megővta. A mi a „Népjog“ eddig volt, az lesz ezután is. Ezen igérettel nyitunk lapunk VI-ik évfolyamára előfizetést s kérjük a t. közönség támogatását.

Nyerészkedési vágy távol van tőlünk, azért a tömegesebb pártolás előnyeit is t. olvasóinkra vissza hártjuk az által, hogy lapunk tartalmát bővíteni fogjuk, s általában minden lehető megteendünk arra nézve, hogy nemcsak legelősebb, de a jogos igényeket minden tekintetben kielégítő lapot adjunk.

Ismételve kérjük lapunk eddigi pártfogóit, hogy jó indulatukat továbbá is fenntartani, valamint a lapot ismerőseik körében terjeszteni és ismertetni sziveskedjenek.

Előfizetési árak:

Egy évre ..... 4 frt.
Fél évre ..... 2 frt.
Negyed évre ..... 1 frt

A „NÉPJOG“
szerkesztősége s kiadóhivatala.

„Mi a magyar most?“

Ugron Gábor utolsó szellemes beszédében a következőt is mondotta: „Egy képviselő (szabadelvű) nem nyugszik, dolgozni akar. Reformkérdéseket helyez kilátásba a miniszter. A képviselő megkésztíti a maga törvényjavaslatát s elő áll vele és megmutatja jó barátainak. Ezek azt mondják: igen szép, nagyon helyes dolog, kitűnő iránylyal van fogalmazva, de nálunk nem ez a szokás. Mi képviselők nem dolgozunk, de dolgozik a miniszterium s az igazán rettenetes munkát végez. Négy vagy öt nyelvű törvényekből fordít, s azt nagy sikerrel ügyesen összeállítja; de ha aztán e törvények nyelve olyan, hogy a magyar ember nyelve beletör, ha gondolatuk menetén senki sem tud haladni, ennek nem a miniszterium az oka, hanem az a 4—5 nemzet, melynek nyelvéből fordított, mert ki tehet arról, hogy a hollandok, a francziák és belgák nem tudnak egyetérteni a németekkel!“

E rövid mondatból sokat tanulhatunk. Idegen törvényeket, mert önálló munkától tartanak, honosítanak meg nálunk s a reformkérdéseket más országok szokásaival igen, de a magyar nép szokásaival és jellemével össze nem férő törvények által oldják meg; a 48-as törvényeket lassan-lassan megsemmisíti a mostani kormány, s ha ezt szemérettel vetjük, akkor azzal állanak elő, hogy nekünk közeledni kell a nyugoti országok műveltségi köre fele, nekünk nem szabad hátra maradni, nekünk haladni kell a kor szellemével.

Igy érkezik el az az időpont, melyben a hazájáért lángoló szív fölveti a kérdést: „Mi a magyar most?“

Kossuth Lajos nagy hazánkfia egyik utolsó levelében azt írta: „Midőn nálunk a paraszt szolgaságban élt — akkor léteztek agrár mozgalmak — de nem létezett nemzetiségi viszálykodás — s most az egyenlőség idejében a nemzeti gyűlölet kifakadásáról hallunk mindennap.“

A jogviszony — mely akkoron létezett — jog egyenlőtlenségen alapult. E viszony azonban habár nem hiányzott benne a patriarkális színezet, nem volt az emberiséghez méltó.

Ez a jogegyenlőtlenség eltöröltetett — mert az idők szelleme úgy hozta magával, mert az idő hatalmasabb az álló hadseregnél és tőkénél, hatalmasabb a királyoknál és köztársaságoknál.

E jogegyenlőtlenség eltörlésével azonban megszűnt magyar hazánk — az az ország lenni, melyben tej és méz folyott!

Vegyük immár, hogy hazánk nemzeti fejlődése nem tereltetett volna ferde irányba, részint Bach és a physikai hatalom által, részint a zsidók, a tudatlanság és gyávaság által, vegyük, hogy Magyarország megmaradt volna tiszta magyarnak, s haladt volna mint ilyen a jogegyenlőség s a tiszta humanizmus ösvényein előre — akkor az időszerű agrarizmusban is megvolna oly kapocs, a mely a jelenlegi szomorú, viszálykodások által alakított helyzetet igazi demokratsággal felszínre jönni meg nem engedte volna!

Ámde a mi kormányunk — a szabadelvűséggel nagy képűködő Tisza kormány, a mely parlamenti pártjának minden szabadabb lélekzetét elfojtja s pusztá pagólikat csinál magának, ez a mi kormányunk megvásárolja néhány garasért a külföldi törvénykönyveket, toldozgat-foltozgat összevet német-franczia, belgiumi, angol s olasz cikkekét — s kihozza — oda dobja a t. ház asztalára mint fáradságos munkája, mint hosszas tanulmányainak végeredményét!

Az egyenlőség elve kívánja, hogy a magyarok törvényei — egyenlők legyenek a nyugoti államok törvényeivel.

Emancipálni! — ez a nagy elv! A kormány kiemanczipálja nemzetünket a 48-as törvények alól s egyengeti a zsidóknak utait, kik 10—20 év mulva elfoglalták majd a „felső tizezerek“ valamennyi birtokát. Így van az — ha nem is volt így megjósolva a magyar nemzet sorskönyvének lapjain.

Talán, talán mégis megkönyörül rajtunk az Isten; mert úgy látjuk, hogy kormányunk nem a zajtól fél, hanem a szabadságtól és annak lármájától, mely végelkeseredésből fölébreszti új nagy tettek a nemzetet!

Holnap.

Nem szükségesetett ahoz, hogy az antisemitizmus mai helyzetét híven leírjuk egyébb, mint nyugodt áttekintése az uralkodó viszonyoknak, legfeljebb arra kell vigyáznunk, nehogy mi is valónak vegyünk, egy vagy más jelenséget, mely ellenségeink által, sokszor a valódiság műveszies látszatával lesz felruházva, míg semmi egyébb, mint egy számított manőver, hogy a keresztény ember veszítse el hitét a zsidó kérdés megoldásának lehetőségében és vegye a zsidó uralmat, mint megváltozhatlan valamit, melyet eltűnni kell. Jól érzik zsidó ellenségeink és pedig keresztelt és nem keresztelt zsidók egyiránt, hogy a nepek egyik fő kívánsága, a mai ugys eléggé sanyaru

életviszonyok közt a nyugalom, és azt hiszik, hogy elhíthetvén népünkkel, mily zavart, sokszor felfordulást okozna a zsidó kérdésnek valódi megoldása, az a közbeke fentartásának érdekében is hajlandó lesz tovább tűrni nyakán a zsidó hadat utálatos függelékeivel, semhogy egyszer bátor kézzel bele nyuljon e kérdésbe; melyről minden elfogulatlan tudhatja, hogy ha veszélyes, csak a késedelmezzel lesz azaz.

Ha azonban egy kis körültekintésnél és igazságszeretetnél nem kellett több ahoz, hogy megírassuk a zsidókérdés mai helyzetét; aránytalanul nagyobb nehézségekre, kell, szomorú, szabadságnak csufolt állapotaink közt, itköznünk midőn megírjuk a zsidókérdés jövőjét az az a Holnapot.

Nem abban találjuk mi a nehézséget, hogy a zsidó kérdés jövője, az az megoldása körül nézeteink miben állapodjanak meg — ebben ugy hisszük minden keresztény ember tisztában van; de hogy hogyan, mily utakon, mily politikai tényezők úján fog a zsidó kérdés a szent írásban elmaradhatlannak tanított végmegoldásához vezetetni, ez az mit megmondani nehéz; nem csak azért mert e körül a legelágazóbb feltevések léteznek, de azért is, mert ha a lehetőségek csak egy részét is akarnánk palástolatlanul olvasóink elé tárni; a zsidók barátjai bizonyára nem késnének minket a fajok közötti gyűlölet szításával és izgatással vádolni, mit bizon nyugodt lelkesmerettel túrnék el, ha nem aggasztana bennünket azon felelem, hogy lehetnek keresztény társaink közt is oly gyenge idegzetűek, kik azon szó izgatás alatt, készek mindjárt rémképeket látni: meg jól emlékezünk vissza, midőn egy pár zsidó megfuttatásából: a népvándorlás bekövetkeztét — néhány rőf ócska pántlika elpusztításából; a kommunizmust jósolták, és ijedségükben készek voltak mentő ténynek tekinteni a hatalomnak, nem egy helyen brutális közbelépését, és a zsidók érdekében kifejtett hallatlan igazságszolgáltatást,

Ne féljenek e lágy szívűek, kiknek szive annyira megesett egy-egy megezibált zsidó ordításán, de nyugton hallgatja a nép anyai megnyomoritott szegényének nyögését, nincs szándékunk nyugalmukat zavarni. Meg igaztalanul sem, — mint már annyi zor — lesz alkalma a hataiomnak minket izgatással vádolni, talán azért nem mert félünk; valjon melyik keresztény félt meg hiteben gyökerező meggyőződéséért. — Nem mi nem feiünk, mi jegyzünk és várunk. Feljegyezzük, hogy Anglia megbuktatta azon kormányát, mely nem átalotta a Rothschild zsidót az angol felsőházban zsidó módra megalkudhatni.

Hogy Galiczia parasztjai közt folyik a hazaelenes agitáció, avval hogy az orosz czar fogja őket megszabadítani a zsidóktól. Bosznia nepe panaszkodik a közös kormányra, hogy csupa zsidót visz a nyakára Pétervárról a zsidókat kiűzik. Romániában ítelük naponta nehezebbe lesz teva. Ha végig nézünk a széles világon mindenütt mozog a keresztény öntudat; ezt jegyezzük mi fel és várunk. Mit? — Azon megígért jövőt, mely a miénk, melyről nem irunk semmit, de mely megjön, mint megjön minden. minek a természet törvénye szerint jönni kell. Mikor fog jönni, ki tudná ennek megmondani napját, óráját. A moraj melyet hallunk talán csak a szél dudolása, vagy más dörgés volna — nem tudjuk.

Tévetegen tekint ilyenkor irányvesztetten a hitetlen; de nyugodtan tekint a hívő keresztény a zsidók áldozatának jelképeire. mert tudja, hogy megjön attól a jel, melyre felkel a rég várt nap az antisemitizmus egen; sárga fényben mint az arany; vagy pirosan mint a megkínzott bíbor palástja — és ez lesz a Holnap

Hogy áll a világ?

Ma sem tudjuk, hogy miként fog végződni a szerb-bolgár bekaegérharcz.

Nem értjük a hatalmasságokat, hogy ket apróság által magukat oly soká bolondíttatják. Vagy van komoly szándék Ausztria-Magyarországban és Oroszországban ott lenn helyre állítani a rendet — vagy nincs. Ha nincsen akkor meg ök ne tartozgassák a verekedőket. Az erősebbeknek,

a hatalomnak van joga — hát mondják rá a rakoncátlan balkáni „kis királyokra,“ hogy „csitt“ különben jön a nádpálca, vagy kancsuka, majd elnémulnak akkor. Lenne csak a német birodalom annyira a balkáni felsziget érdekköréhez közel fűzve mint mi, hiszen majd látnók perczek alatt a „vas kéz“ simító — talán elnyomó erejének következményeit. A monoklis Kálnoky nem mer — mind a két szemével beletekinieni a bonyodalmat főző katlanokba, nem meri kezeit a békéből kiszabadítani, melyeket az orosz barátság rózsásán fűzött azok köré, Kálnoky — a mi monarchiánk külügyére nem először arra tekint, hogy mi volna helyes monarchiánk részéről hanem igenis arra van első ízben tekintettel — hogy a muszka barát — az északi medve nem morog-e rosszaló hangon! Diplomáciai körökben a legjobb reménytel kecsegtetik magukat, hogy a békés megoldás el lesz mielőbb érve, a közvélemény különösen Belgrádban határozottan a háboru tovább folytatása mellett nyilatkozik. A jelenlegi szerb miniszterium, öngyilkosságot követne el, ha az uralkodó viszonyok között kor mányon maradna a háboru folytatása ellen foglalna állást.

Garasaninnak nem lehet bekét kötni, s ha Ausztria-Magyarország mégis oda hatna, hogy békét kössenek, akkor ez csak annak a jele, hogy a haladó-pártot cserben hagyja, s kész földadni befolyását Szerbiában — csak hogy Oroszországgal konfliktusba ne jöjjön. Garasanin tehát az ő pártjával nem maradhat meg Szerbia kormányán, mert Milán úgy látszik igen hajlandó megkötni a békét.

Hogy a helyzet súlypontja ismét Kelet Ruméliában fekszik, azt némi figyelmes pillantás után azonnal észre lehet venni. A kelet-ruméliai lázadás vezetett Európának diplomáciai akciójára ez adott okot Szerbiának háborújára. Ha a hatalmak most bele tudnának nyugodni abba hogy Bulgáriának és Ruméliának egyesítését elismerjék, a béke megkötésének és a nyugalom helyreállításának aligha volna több akadály. Eppen itt a bökkenő! Oroszország még ma sem tud kibékülni a filippopoli puts következményeivel, az orosz diplomácia még ma is következetesen az unió megdöntésén munkálkodik: s ez akadályozta a békés megoldást.

Angolországban a választások véget értek. A liberálisoknak 333, a konzervatíveknek 251 s a Parnellitának 86 szék jutott az angol alsóházban. Ennélfogva a Gladstone szabadelvű pártja a két utóbbi párttal szemben négy szavazattal kisebbségben van. Salisbury kormány marad, mert a szabadelvűeknek egyelőre nincs szándékukba a kormánypartot megbuktatni. A választási eredmény tulajdonképen csak az, hogy megbukott mind két nagy párt. Mert a többség azon oldalon lesz mindig a melyhez a 86 irlandus szegődni fog. Az ily segítséget pedig Parnell nem adja ingyen. Arra pedig, hogy Parnellel szoros szövetségbe lépjenek a konzervatívek egyelőre gondolni sem lehet, habár a parnelliták határozottan jobban huzódnak Salisbury mint Gladstone pártjához. A kontinentális hatalmak egyébiránt megtanulták már, hogy Angliára — akár ki legyen ott kormányon — számítani nem lehet. Mert ők szeretnek ugyan háboruba keverni másokat, de ők maguk nem mennek bele, sőt kijelentik, hogy majd megvédi keletet Oroszország ellen az osztrák-magyar monarchia, mely első sorban van érdekelve s kénytelen lesz verekedni Anglia segédkeze nélkül is. Lehet, hogy Anglia külpolitikája, ha ismét előáll egy Beaconsfieldje, visszanyeri hiteletét és hatalmát, most azonban oly meg-

bizhatlan, hogy rá számítani nem lehet. Az angolnak különben megint meggyűlt a bajuk Egyiptomban. Három ezer lázongó támadt jól fegyvermezve és szervezve s már szombaton meg is támadták Mograhét. Az angolok ez első támadást visszaverték ugyan, de a mint Kairóból jelentik a lázongók csapatai egyre nagyobbodnak s erősödnek s minden oldalról fenyegetik az angolokat.

Spanyolország. A mint Madridból jelentik a helyzet békésnek mondható. A Carlisták maguk tiltakoznak az ellen, hogy ők ellenséges akció tervet főznek. Krisztina királyné a marokkói küldöttséget fogadta s ez kinyilatkoztatta hogy Spanyolország a kereskedelem segélyével természetes közvetítője Marokkónak a világgal. A királynő válaszában azt mondta, hogy ő hű marad Alfonzo király által követett politikához.

A „hite hagyott.“

Sokféle változatban, de mindég nagyon egy értelemben hangzik fel e szó a képviselőház tárgyalásain. S a ki ellen e vád irányul az nem más mint az ország legelső tisztviselője, nem más mint Magyarország miniszterelnöke Tisza Kálmán.

Súlyos vád. Elhagyni hitet, megtagadni meggyőződést, hazugnak hirdetni ma mit tegnap igaznak állítottunk, sárba tiporni ma a tegnapi oltárképét. Szörnyű vád.

De hát jogos-e a vád?

Könnyebb volna nekünk, ha e kérdésre igennel válaszolhatnánk, de mi ma vagyunk meggyőződve, hogy ez az ember bünösebb mint ha csupán hitehagyott volna.

Huszonegy évvel ezelőtt erősen küzdött a felirati s a határozati párt, az utóbbi mellett állt a nemzet óriási többsége, többségben volt e párt az országgyűlésen is, s mi történik? e párt Tisza Kálmán vezérének alatt leszavaztatja magát, hogy előkészítse a 67 es kiegyezést, mely eljárt az hazánk függetlenségét s megvetette az anyagi romlásnak alapját.

Később pedig a mesterségesen elaltatott nemzeti akarat újra öntudatra ébredve a függetlenség pártjának napról-napra új diadalokat készített, ki volt más mint Tisza Kálmán volt az, ki a se hideg, se meleg balközépet megteremtette? hogy felhasználva a nép vállait az emelkedésre, a kellő napon megtegye azt a fordulatot, melyet rendszeren elvei szegre akasztásának neveznek, hát én — ki soha se tudtam megérteni hogy keveredett Tisza Kálmán neve Böszörményiével egy sorba, ha csak a versmértek vagy rim kedvéért nem, ámbar a nemzeti naivitás sem mondja, hogy Tisza „akarja.“ hanem megelőgszik azzal, hogy „tudja“ az alkotmányt védni — úgy vagyok meggyőződve, hogy elveit nem akasztotta szegre ama nevezetes februári napon, hanem a szegről le akasztotta: az egykori bihari adminisztrátor gondos oktatásban részesült fia, nem messze esett fájától, eles elmével korán megismerte az utat melyen haladva eljuthat azon székhez, melyet egyébként elfoglalnia kilátása alig lehetett. Tudja ő ma is, hogy mind igaz az a mit annak idejében elmondott. Tudja, hogy a mit cselekszik a népjoga-

nak megcsorbítása, tudja hogy az ut melyen jár a reactio útja, de éppen azért mert tudja cselekszik úgy, a mint cselekszik, jól megtanulta, hogy más ut vezet a hatalom megszerzésére s más annak megtartására, megszerezte a hatalmat a kellő uton, s most megakarja tartani azon uton a melyet erre kellőnek tart.

Azért azok kiknek megengedi, hogy az asztal hulladékait felszedjék, nevezték bár államférfiúnak, bélyegezze az ellenzék hitehagyottnak én maradok meggyőződés mellett, hogy a „nagy ur“ nem csak hitehagyott, s a kerülhetlen igaz történelem ha róla szólni fog, csatorozandja azok közé, kik átkai voltak e sokat sanyargatott szegény hazának, mert mig azt mutatták, hogy szolgálták a közügyet, soha sem szolgálták mást mint önérdéküket.

S. A.

H I R E K.

— Hatszáz ember nyomorúságban. Egy kolozsvári lap írja: „A csikszentdomonkosi, illetőleg baláni rézbánya tulajdonosai egy hét előtt fölmondtak a bányatelepen dolgozó összes 300 munkásnak és tudatták, hogy e hó végével a bányamunkát végleg beszüntetik. Eme elhatározásra a bányatulajdonosokat ama sajnos körülmény kényszerítette, hogy az alacsony rézárak miatt már évek óta kárval kellett dolgozni. Most hát, tél kezdetén, a 300 bányamunkás családostól — körülbelül 600 lélek — mehet a merre lát s kereshet kenyeret a hol talál.“ Ur Isten, van-e ezek között zsidó is?

— (Sz. G.) Követésre méltó példa. A „Páruca“ zsidaitól büzhödő Nyitra közeleiben fekszik a kis Salgó község, hol a jó anyagi viszonyok között élő tótajku ker. polgártársainknak zsidókeresmairos méregette az agy s idegrendszer és neme sebb érzelmeket tompító varangyos-bekáktól karcos kotyvalekát. Az antisemita elvek elterjedése folytán a derek. értelmes tót atyfiak a „Jakhez“ -et eszbutító italával együtt megutálva elhatározták, hogy többé tőle egy garasért sem vesznek; és hogy abbeli elhatározásuknak érvényt is szereztek a „Jordán“ ellenében, bizonyítja, hogy a nevezett község valamennyi ker. polgára számára Nyitráról hozták a pálinkát: hogy pedig ezen eljárásuknak érvénye maradandó legyen, a község előjárója gyűlést hívott egybe, melyen az összes ker. polgárok előtt kimondatott, hogy a zsidót, mert rossz pálinkát mért kerülniök kell, mert különben meglesznek büntetve. A zsidókeresmairos vége azután az lett, hogy a községből elkotródott. Vajha adná a magyarok Istene, hogy a haza ker. apostolai (püspökei) mágusai példát vennének a szerény állású tót atyfiaktól s regaléjukból kitiltanak a zsidót.

— (Sz. G.) Vágmenti állapotok. F. hó 14-én egy jó módu kovács iparos Vág-Selyeről elárultatás czeljéből kukoriczát szállított Szeredre, hol azt el is adta s az érte kapott pénzt óvatosságból nem zsebébe hanem a háta közepén inge alá tette. A hetivásárról egyéb dolgai végeztével estefel V.-Selyére haza indult kocsjával. Utközben rásötétedt az idő, s ezt az alkalmat valami gazemberek

T Á R C Z A.

A szerencsétlenek.

Csak az mondhatja magáról jogosan, hogy boldog: aki halálozik: az ember sorsát csak akkor ismerjük meg tökéletesen ha a sir fölötté bezárult. Miért? — Mert a „szerencse repül aki megfogja azé,“ de csak addig amíg a kereke nem fordul s nagyon könnyen meglehet, hogy aki ma lóháton, az holnap már gyalog kénytelen járni; aki ma első, az holnap utolsó!

Tíz husz év mulva dus hajzat helyett mindnyájunk fején csak emlékfürtök lesznek s ki tudja, mi minden ér még addig is? Ama gondolat tehát, hogy mi is a küszöb előtt állhatunk, eszünkbe juttathatná, miszerint kár az ajtót a szegény orra előtt oly erősen becsapni, mert amily mértékkel mérünk, ép olyan mértékkel fognak egykor nekünk is mérni!

Engem — megvallom — mi sem lázított fel annyira eddig az emberi természet ellen, mint azon bánásmód, amelyben az emberek a szerencse kegyvesztettjeit részesítik. „A sárba vele!“ — kiáltják nagy garral — „soha se volt másra érdemes!“ A varju a varjunak nem vájja ki a szemét, de az emberek lerágják egymás csontjairól a húst s még dicsekszenek is tetteikkel!

Száz meg százezer ember van, aki csak arra

vár, hogy a kereskedő vagy iparos, a tőkepenész vagy a földbirtokos egy pillanatnyi anyagi zavarba jöjjön s rögtön holló seregként meglepi a házat! mert hát a kegyvesztés kijelentésében a legnyomortalabb mellekszemély is osztalékot követel s mert „oda gyülekeznek a ragadozó állatok, ahol dög vagyon.“

A farkas faj, melyet embernek neveznek, meg nem tagadja magát soha s a helyett hogy szerencsétlen embertársán egy kicsit segítene, gunyosan azt káromja feléje: „Ugy kell neki!“

A kcmény sziv könny helyett: kavicsot szul s a szerencsétlen hátát az egész világ üti. Mihelyt baj ért: az egész falu csattogtatja ostarát. Mihelyt a fa kidült: mindenki fejsze után néz. Ha a hazadég: a szomsédek melegeznek s ha rosszul megy az üzleted: még barátaid is rosszul bannak veled! Ha az ország utján haladsz: eltipornak; ha az árokba dültél: sárral fecskendeznek be; ha meredekre tévedtél: letaszítanak; ha örvénybe jutottál: az egyik önzés azt kiáltja a másiknak: „Vigyázz, fel ne jusson, legalább több helyünk lesz idefönn!“

Oh azok a jó barátok! Elmondják jobbról-balról, hogy bolond voltál, hogy legalább ötven kapu állott nyitva a menekülésre, de te nem nyitottad fel szemedet, nem volt eszed, stb. stb. Ha meglóptak, szemedre vetik, hogy: „mért nem zártad be az ajtódat!“ de azelőtt se ki sem ajándékozott meg az elveszett kulcs helyett mással! Ha fuldokolsz, mindenki azt sóhajtja: „be kár, hogy oly messzire ment a jégen.“

Pusztá sóhajjal azonban nem lehet a fuldoklónak az életét megmenteni s azután, amíg a kopott szűrőn nagyon könnyű lyukat vágni: addig a jó tanács nagyon sovány eledel az ehes család számára!

Adjatok előbb gebémnek egy kis abrakot s azután nógassátok a futásra. Legyetek részvétellel irántam s én hálás leszek, de engedjétek meg, hogy a tárczátokban is részt vehessek, különben vigye el sajnálkozástokat a tatár!

Olyan ember, aki a szerencse lépcsőjén lefelé kénytelen menni, rendszeren találkozik egy-két Judással, még mielőtt a lépcső aljára érne. Akiknek jobb napjaiban segélyt nyújtottál, elfeledtek tartozásukat rég s örülj, ha csak halátlansággal fizetnek! Hasztalan az új haitás meglopja a vén törzs nedvét; a csikó kiszopja az anya tejét s az után feleje rug: akit uszni tanítál a víz alá buktat; a kutya csak addig csóválja a farkát, míg a csontot meg nem kapta, azután megugat; az elfogyasztott kenyeret elfeledik s az adó kezét megvetik az emberek; a gyertya másnak világít s magát emésztí fel!

A jó tettről könnyebben s hamarabb feledkezik meg az ember, mint a rosszról, mert hát mindenkinek maga felé jár a keze s mindnyájan tudjuk, kié a terített asztalnál az utolsó hely! A róka is gondoskodik a maga bőréről, de hogy barátjai iránti hálából a farkát beszoríttassa: olyan nincs!

Nemes jellem — azt mondják a gyöngébb

fölhasználva, az országuton semmi rossztól nem tartó kovácsot megtámadva úgy fejbe ütötték, hogy az illető eszméletlenül hanyatlott vissza koscsijába, miután a gaz fráterek zsebeléshez fogtak; de pénz után sóvárgó lelkük vágya nem teljesült, mert a zsebek kikutatásánál a fent leirt módon elhelyezett pénzt meg nem találva, odább állottak. A lovak aztán neki iramodva, ismeretes uton, félholtan fekvő gazdájukkal Selyére érkeztek, hol a férj után epedve várakozó nő rémület közt vitette be a szobába férjét. A levetkezés után a 100 forintot megtalálták. A szerencsétlen iparos a kapott ütes következtében nagy kinok között ma 17-én meghalt.

— **Antijudaismus** Egy Horváth Vilmos nevű (azelőtt Hochel Mór) zsidó, a ki két évvel azelőtt kikeresztelkedte magát, „Riadó“ cím alatt antiszemita lapot kezdett kiadni, de mert Bartalits Imre nem volt hajlandó hitelen a nyomtatást eszközölni a lappal abban hagyott nem a nélkül, hogy a nevezett nyomdásnak adósa ne maradt volna. Eltűnt. Azután Fehérvárott mindenféle csalásokat véghez vevő, ezt a gazembert csaknem meglynehtették. Onnan ismét eltűnt s ime most — ő azt gondolja, hogy elfeledték gazságait — A radon kezdi szelhamosságait. „Antijudaismus“ című munkára adott ki e napokban előfizetési felhívást, melyben „a zsidókérdés sikeres megoldásának lehetőségét és egező szükségét ismerteti vallás-bölcséleti, politikai és társadalmi szempontból, tekintettel a hazai viszonyokra. A gazember által alkotott antijudaismus (a mint ő mondja) ellenlábosa az antisemitizmusnak s az az elve, hogy a zsidóban nem a faj, hanem a vallás a baj! S ezért a szemtelen feltalakodásért akár 2 frtot vagy 1 frt 50 krt. Első esetben példányt küld. Jó lesz a szedelgő fráterre vigyázni s elő nem fizetni, mert a mint mi őt ismerjük műve nem fog megjelenni, s kitélik tőle, hogy a netán beérkezett előfizetésekkal megszökik!

— **Az ezer ház ügye** valahára a tanács elé került és úgy mint reméltük, pártolva is lett az ügy és így most csak is a munkásokon áll, hogy igaz tett erővel lássanak a dologhoz, nehogy azok reménye teljesüljön, kik azt hiszik, hogy a munkások úgy sem tudják az építkezéseket keresztül vinni, és továbbra is meglaknak az eddigi, drágán fizetett krumpis vermekben.

— **Magyar mágnás a vallás erkölcsi nevelésért.** Csekonicus Endre gróf a torontáli birtokainak egy részét képező Német-Csernyán, közelebb nagy áldozatok mellett zárdát alapított, hogy a nevezett község lakóinak gyermekei ott vallás-erkölcsi nevelést nyerhessenek. A zárdát, melynek vezetését az alapító gróf a „szent keresztől“ nevezett apácákra bízta s melyben óvoda és varróscola is van, f. hó 6-án avatták fel nagy ünnepélyességgel, mely alkalommal a nagyszámban összegyűlt csernaiak könnyes szemekkel mondtak köszönetet jótékony földes uroknak, ki a meghatottság hangján következőleg válaszolt: „Köszönöm az elismerő szavakat, a mit tettem, az egyrészt hitem szüleménye, akarván, hogy gyermekeik a hitben erősüljenek, másrészt pedig meg akartam jutalmazni irántam való ragaszkodásukat és hűségüket. Látván örömeiket, biztosítom a jelenlevőket, hogy a mai nap élttem legszebb napja; kérem tovább is ragaszkodásukat és hűségüket!“

részére áll; csak hogy a nemes jelleme nem a mi ösvényeinken járnak s olyan ritkán fordulnak elő, mint a fehér holló! De még a legtöbb ember is annak ajánlja fel a segítséget, aki segélyre nem szorult s minden utas oda dobja a követ, ahol már egy rakás van!

Ha a szél kedvez, mindenki segít evezni. A mig terített asztalod van, barátjaid is vannak! A hízogók csak a nyomor tüzhelyét kerülik; az elvirágozott rózsát nincs aki leszakaszsa. A gazdagnak mindenki a barátja. de a szegényt nem ismeri a bátyja. A főispán susogását husz mértföldnyire is megérti a szolgabíró, de a szükség özvegyének s a nyomor árváinak a jajait a szobájában sem hallja meg! Az emberek csak a teli hordóba öntenek szívesen s csak azokat vendégelik meg örömmel. akik nem éhesek. Ha egy lovad van, könnyen kölcsönöznek másikat s ha buzával tele van a magtárad: szívesen adnak árpát; de ki ad s kölcsönöz annak, akinek nincs?

Az ügyvéd s az uzsorás befed ugyan egy pillanatra szárnyaival, de csak azért, hogy éles csőrével lecsipkedhesse csontjaidról a húst. Nagyon rossz jel volt az, amidőn a mese szerint azon szavakkal lépett a tyukolba a róka, hogy: „Szeretett barátim, adjon Isten jó napot!“ Nagyon rossz jel az, midőn az ügyvéd s az uzsorás udvarias s részvételteljes irántad! Ilyenkor kétszeresen vigyázz magadra!

No de azért a szerencse kegyvesztettjeinek, a tönkre ment embereknek sem szabad kétségbe

— **Zsidók sajtópöre** Létezik Budapesten egy „Egyenlőség“ című magyar nyelven szerkesztett zsidó ujság; de létezik ugyancsak a fővárosban egy néhány zsidóból álló egy nevezett „reformált zsidó-egyház“ is. Az „Egyenlőség“ szerkesztőjét úgy hívják, hogy Bogdányi Mór (azelőtt Boches Mór) a reformált zsidó-egyház ideiglenes elnökének a neve Herczföld Simon (Hallottuk az utóbbi benyújtotta kérvényét, hogy nevét Hertelendy-re változtathassa). Bogdányi azt írta az „Egyenlőségben“, hogy a reformált zsidó-egyház nem egyéb mint egy kávéházi ferbli-kompanya szentségtörő ötletének a szüleménye.“ Herczföld erre úgy megharagudta magát, hogy rögtön sajtópört indított az „Egyenlőség“ fősaktere ellen! Mit mondjunk ehhez?

— **Kitűnő titkár** E napokban valamely napilapban a következőt olvastunk a „Közöség köréből.“ „Tisztelt szerk. ur. Fővárosunkban alakulófélben van: „a magyar (?) kereskedelmi ifjak önképző köre és segélyező egylete.“ Ennek a titkárává Löwinger nevű egyén választották meg, ki oly viszonyok közt van, hogy saját czéljaira az egylet nevében gyűjtögetni jár. Kérem e sorok tisztelt olvasóit, óvakodjanak a nevezett egyentől, a ki ennyire visszaél a benne helyezett bizalommal!“ A magyar (?) kereskedelmi ifjak nem tudtak hát mást titkárnak választani, mint egy gaz zsidót? Ugy látszik ezek a magyar (?) ifjak mind zsidók — egy kettőnek talán kivételével.

— **Kezdenek ismerni bennünket.** A folyó kiállítás idő alatt egyre azt mondták: hogy végre mégis „kezdenek ismerni bennünket,“ különösen a francziákkal szemben nagy hűhókat csaptak a bankettírozók kikk uraságai. Hogy azonban a jó franczia barátok nálunk nem sokkal többet csináltak mint: ettek s ittak, hogy nem igen törődtek velünk, pedig azt is állították, hogy sok franczia „tudós“ itt maradt tanulmányozás czéljából, az a következőből tűnik ki legjobban. Bernard párisi ügyvéd, a ki az összes európai államok alkotmányairól és törvényeiről könyvet fog írni a következő kerést intézte minap Burian János fővárosi ügyvédhez: „Vanna k-e Magyarországon törvények? S ha igen — e törvények kodifikálva vanna k-e?“ Ime mennyire „kezdenek ismerni bennünket a francziák is!“

— **Mindig és mindent csak zsidó kap?** A kormendi nagy dohány árudát Rác János kereskedőtől, aki azt már 20 évvel hosszabb időn át közmegelegedéssel kezelte, elvették és valami „Weiner Mór fia“ cégnek adták oda. Elég rossz, mikor becsületes keresztény kereskedőinket így mellőzik — egy zsidó kedvéért!

— **A második Szöllősi zsidó.** Hogy a legtöbb zsidónak valóságos mániája a pénzszerzés bármi uton, az már ismert, sokszor tapasztalt dolog. — Szöllősi (Weinber) nevű szombathelyi zsidó borbély Nemes Antal váthi birtokosnak megbízottja (?) levén neszét vette, hogy egy keresztény bérlő a birtokot bérbe akarja venni. Mikor a bérlő alkudozásban volt még a földbirtokossal s ki-kilátogatott hozzá, ez a Szöllősi borbély a bérleni akaró urat két izben fölkerde, hogy vigye ki magával Váthra, mit ez meg is tett. A bérletet ez az ur meg is kötötte persze zsidó nélkül, s most fogja magát a mi borbélyunk, az évi hasznóbér 12-szeres összegének 2 százaléka fejében alkuszdíj czimén 384 frtért beperelte a helybeli járásbírósnál a bérlőt, a ki

esniök, mert el az elhagyottak barátja: az öreg Isten! Ha senki sem nyújt segédkezet, ott a gondviselés, hóna alá nyul ez annak, aki bizalommal viseltetik a mindenség ura iránt. Az istenfélő ember reményeit elöntheti az árvíz de nem ölheti őt meg, mert becsületes lelkének kiapadhatatlan forrásából újabb és újabb erőt merít. Ha meredek is a hegy: erős a lélek s erős lélekkel könnyen áthalad azon a rögös, sziklás talajon, amelyen a gyenge kidül s meghal.

Amig út az eletere: addig a munkának mindig lehet sikere; ha tehát lekötött hátaról a szerencse, ne vesztegelj az árokban barátom, hanem kelj fel, markold meg a dolog szarvát s kezd újra! Cselekedj, vivj, mint erőshöz illik; légy jó és nemes, szerencsében mint bajban; ne téj el az erény utjáról soha s megfeleltel emberi kötelességednek! Már pedig aki ennek megfelel: az el nem veszhet soha! Gondold meg tehát hogy:

„Ha lépre szállt is a madár:
Szabad lehet még egykoron:
Ha po-ba gyűrt is a bú-ár:
Még mászató még az orom!
Ha elhagy is a jó barát:
Ne hagyj te el az ég urat,
S megment a tiszta érület,
Önbizalom s a becsület!“

B. Gy.

egy fabatkát soha nem kötelezett a zsidónak és ezt közbenjárásra föl nem kérte, sőt szivességet tanúsított az uri ember, hogy ingyen kivitte magával a zsidót Váthra. Ajánljuk az adókövető közegek és a pénzügyőrök figyelmébe azt a törvényszéki be sem jegyzett alkusz borbélyt avval, hogy nem elégedett meg a földbirtokos urtól kapott 200 frttal, de még 384 frtra is fáj a foga! hiszen a törvény a rendes alkusznak is csak egynegyed százalékot biztosít, s ime a mi Szöllősiink 2 százalékra rugatja az ő alkuszi díját. Savanyu lesz ám ez a szőlő, amicze Szöllősi! Egy iparos, egy hivatalnok hónapok hosszú során, majd egész évi szakadatlan munka után is alig jut 600 frthoz, de az ily zsidó kapzsiság előtt a toiakodás, az erőszakoskodás valóságos erény! Bizony, bizony kerülni kell az ily zsidót! (A ki az ördögöt vállaira veszi, gondoskodjék ám szentelt vízről is.)

SZAPULÓ.

A muhi pusztán semmisítették meg a magyar sereget IV. Béla alatt a tatárok; diadalt aratott a pogány a kereszténység felett; ma nem véres harcban, nem életet élet ellen téve kockára vivja harcát a pogányság, hanem veszély nélkül, biztosan rombolja a kereszténység életfáját; — ugyanazt a muhi pusztát, mely az ország birtoka volt Tisza Kálmán kormányja — Freund zsidónak árusította el. Így készül új Izrael. a jubiláló nagyságok kedvező kegyelméből.

Egyik fővárosi lap orosz agitációról közelebbi számában írja: „bécsi kormánykörökben nyugtalanító hírekről beszélnek Gácsországból jöttek a hírek. Nagy haszonnal aknázzák ki azt a körülményt, hogy Oroszországban az ottani kormányzat védi a népet a zsidók tulkapásai ellen. Gácsországból pedig igen nagy pusztítást visznek végbe a zsidók. Sok helyen ők az egész község urai és a községházat is elfoglalták; hogy a népet mindenből kifosszák. Minden fogalmat tuhalad az anyagi és erkölcsi nyomor, melybe a zsidóság juttatta a népet, ezt pedig jól tudják kihasználni Oroszország ügynökei.“ Halja-e ezen híreket Tisza Kálmán, vagy mossa kezeit, s mint mikor a választási visszaéléseket emlegetik se nem látott sem nem hallott róluk soha!? Pedig jó lenne ha eszébe jutna, hogy a mi ma Galicziában történik az megtörténhetik nálunk holnap; vagy tán a nepünknek javára van a zsidó — talán a mi nepünk gazdagodik a hol nyakára ült a zsidó?

Tisza Kálmán urnak nagy haragja van az antisemitákra, de azért fogadná, hogy ha egy antiszemita deputatio megjelent volna jubileumán, nagy kegyességre talált volna, mert hát kedves a tömjénnek az ő illata — bálványok előtt. Sőt biztosok vagyunk abban is, hogy még ígérekkel is elhalmozta volna őket a hatalmas nagy ur, mert hát ezt régebben zsákszámba, a mai modern korban pedig métermázsza számba gratis osztogatják, persze, hogy már régebben is azt mondták „eb a ki megtartja“ A nagy urak pedig habár ebeknek néznek is nagyon sokakat, magck sehogy se szeretnének azok lenni.

A zsidók most nagyon haragusznak az antisemitákra és pedig azért, hogy nem kezdenek egy kis verekedést. Pedig milyen jó viz lenne megint egyszer a zsidók malmára, ha rajtacsipnek az antisemitákat egy kis verekedésen s bezárnák, de vaia-mennyit! Az antisemiták azonban úgy gondolnak most: mindent a maga idejében, a dolog vastagabb végét máskorra hagyják.

„A nagy világon e kívül nincsen számodra hely!“ Érezték is magasztosságát Nagy-Sarló, Vác és Isaszegnél. De most feledve a dal — feledve a régi dicsőség.

Avagy engednek e különben, hogy urrá emelkedjék egy jött-ment fajzat, melynek jelleme: az erkölcstelen család, fékezhetetlen uralomvágy, mely háza: a kegyelettel üzetlet csinál a pótló ősök bitorolt neveivel; melynek Istene a pénz, hazája a szeles világ, tüzhelye a kereszténytől elorzott hajlék . . . . Szegény nagy költő! gondoltad-e, hogy azok a milliőknak, melyek áhitattal zengik szótodat, nemsokára így kell ezt énekelniök:

„Áld on vagy verjen sors keze
Itt zsidó pusztít el!“

Országgyűlés.

A mint Isten szabad ege alól, a hideg levegőből belépünk a képviselőház folyosójára, a fűtésből forró léghuzam csap meg, mintegy jelezve a különbséget bent és odakint között, itt üde frissesség, ott nyomott nehéz levegő. A teli folyosók üresékké lesznek, mert Szilágyi beszéde benépesíti a termet. És Szilágyi felkel, sajnálkozó s önelegült mosoly ül ajkain, bizonyosan azt gondolja, mi volt mind az a mit eddig itt elmondottak ahhoz képest a mit én fogok mondani. Majd én megmutatom, hogy lehet kicsépezt almából, szedett szemekből tészta gyurni, sőt azt még rétesse is kinyújtani. Gondolja, s megcselekszi. Es míg ő beszél a képviselőkhöz, mely részre ül s izzad. Azt mondjuk, hogy a „szegény nép izzad.” Hát képviselői tán nem izzadnak? Nézzék csak, hogy emelkedik az elpárolgott izzadság a mennyezethez, hogy ott nagy cseppekké tömörüljön. Kip, kop! biz Isten csepeg, s egyenesen Onody legutolsó divatu újdonságát, a cylinderére. És Onodyt ez mulattatja, míg nem Thaly Kálmán arról világosítja fel, hogy látta mikor Wahrmann Mojse izzadta e cseppeket. Onodyt erre nagyobb undor fogja el mint Tisza Kálmánt, midőn a választási visszaélésekre gondolva, őt evre határozta nyújtani a mandatumot, félre húzódik s nem is tér többé vissza helyére, mert megdölgölte hány millió csepp keresztény veríték hízta oly kőverre a zsidót s hogy így hányadik dilúción ment át e veríték míg kalapjára került.

A nagy Dezső ez alatt kezd érdekessé lenni gr. Andrássy Manó beszédére tér át, oda néz a szélső jobb padokra, de Andrássy nincs helyén, ott áll az előadói szék előtt. Szegényli magától, mint egy tizenhat éves szűz, s Szilágyi gunyos mosolya elől, melylyel szavait kíséri Göndöcs mögött keres menedéket. Hiába a méhek apátja sem képes egészen előfödni. A mint Andrássyval végzett, kezdi fejtegetni lelki állapotát azon érdemes uraknak, kiket bíráló bizottsági tagokká avatott jó sorsuk; végre mindig Izrael bűnbakját emlegeti. „Krausz Mayer” harsogó kiáltások s óriási derűség villanyozzák fel a tikkadó hallgatókat. Ez egyszer szeretne Krausz Lajos keresztényne lenni — (apját szidta a szélsőbal, mikor Mayernek keresztelte) — hogy kiszégyelhesse magát. De hát miután nem keresztény, hanem zsidó, vigyorgva üti ki fejét a gyors irók mögül.

Másfél óra mulik a szónok egyre beszél, nem reked, de még vizet sem iszik, Orbán Balázs azóta egy kutat ki ivott volna; már negyedszer igéri meg, hogy beszéde befejezéséhez közel — persze senki se hiszi el neki — s megtartja az ígéretet végez.

Tíz perc szünet és felkel Halvax; paptársát — Kunz prépostot — mossa a „csőcselék” miatt. Egyik elpártolt antisemita képviselő szemrehányást csinál a másik elpártoltnak. Meggondoltak-e, hogy utánuk Csanády bátyánk következik s okvetetlen politikai hitelagótságról fog beszélni?

Még hátra volt a fekete leves. Gajári urat a mameluk táborból nekünk Ugron Gábort meg Tiszának kellett meghallgatni. Gajári ur kitalálta, hogy a választó olyan, mint a magyar föld, akkor terem jó buzát ha nyugszik, ugarnak hagyják; inkább elhittük volna pedig, ha azt mondja, hogy sok vidéken hasonlít a választó azon földhöz, mely akkor terem jó buzát, ha annak életetemenye takarmány. No de hát megfizetett helyettünk is Ugron Gábor. Beszéde alatt a „nagy ur” még sebesebben pislogott mint különben szokása. Mintha a terem közepe egy nagy vízzel telt medenczévé vált volna, melybe Ugron Gábor az eviczkelő miniszterelnököt, hol bebuktatja, hol kiemeli; már-már hajladók voltak hinni, hogy e szelid operatio meg talál artani Tisza Kálmán urnak, e tévhitünk azonban nagy hamar eloszlott, mert hát a macskát, ha a toronyból dobják is le talpra esik, ő is oly kedélyesen kezdett feleselni mint bármikor, sőt új indokot is hozott fei javaslatát mellett, azt hogyha Szilágyi beszéde is beveződhetett minden baj nélküli elmúlhat az öt éves mandatum is csakugy mintha három éves volna. Ez érv után annyira hatott, hogy a renitens mamelukok is megadták magukat, Horvát Boldizsár hatalmasan ki is fejtette, hogy bar ő sem tartja megóva a választások tisztaságát ismeri is a visszaéléseket de azért mint patentalis szabadelvű, ha miniszter volna csakugy cselekednek mint Bruderja a „nagy” Kálmán, der erste! Meg is szavazták szépen az öt éves országgyűlést. No! kételkedett-e ebben valaki?

VIDÉK.

Balatonvidék, december 16.

Nálunk Zalamegyén annyi esinyt követtek már el s követnek el a zsidók, hogy naponként árkusokat lehetne beírni raffineriáikról. Itt van Vadnay orsz. képviselőnk, az legjobban tudja hányat ütött az óra Zalában. Nincs eset, nincs hely, nincs alkalom, hogy zsidóba ne ütköznek az ember, bármennyire iparkodják őket kerülni. Hozzá, vannak még olyan keresztények is, az ugynevezett

filosemiták, kik nem átalják a ker. érdekeket holmi „sábesz”-féle dolgokért elárulni. No de hagyjuk most e témát. Beszéljünk inkább egy vidékünkbeli telivér hebreusról. Ez a zsidó ugyancsak kiját-szotta a jóhiszemű keresztényt Elmondom az esetet, hogy okulásul a tisztelt olvasó közönség megismerje Különösen ajánlom közlésem átolvasását a Balaton melléki közbirtokosság figyelmébe.

Mint mondtam — van községünkben egy valóságos hebreus. Ez bérelte ki, még pedig hat évre sajátoságos fufanggal a közbirtokosság halászati jogát. Ez a zsidó a halászati jogért évi 200 frt bérleti összeget tartozik fizetni a közbirtokosságnak, azonban akként, hogy a bérleti összeget nem közpénzben hanem hal jutalékkal törleszti; vagyis a közbirtokosság minden egyes tagja a 200 frt bérletből birtoka terjedelméhez aránylag, bizonyos megállapított kulcs szerint kap természetben bizonyos mennyiségű halat. A közbirtokosság tagjainak illetősége egy-két tag kivételével 1—2 krajczártól 4—5 firtig terjed. A zsidó a közönséges halat 3, az apró süllőt pedig 6 krajval számítja természetesen fontját, mert nagy halat, a mit piacra vihet adni nem tartozik. Csináltatott már most a zsidó bádóg-bárczákat s rányomatta: 1 font apró hal, 1—2 font süllő

Tegyük fel, hogy valamelyik tagnak 1 frt az évi illetéke. Ezt az 1 frt bérilletéket tehát bárczákkal váltja be, még pedig: ha apró hal bárczákat ad akkor 3 krajval 33, ha apró süllőt akkor 16 fontot kap az illető. Már most, ha jogával élve, halat akar fogyasztani, akkor annyi bádóg bárczát kell vinnie a zsidóhoz halért a hány fontot kíván. Ha a bárczája elfogy, akkor 16—20 krajczárjával, szóval a hogy a zsidónak tetszik, úgy kapja fontját a halmak. Ebből önként következnek, hogy ha 1—2 frt jogos illetményét elvezte, illetve ha bárczája értékét elfogyasztotta abban az évben a „Balatonhoz” semmi joga nincs; a jog a zsidóé s a jogosultak kénytelenek a bárcza lefogyta után az 1—2 stb. látszólagos illetményét a zsidó zsebebe visszatéríteni, de még elvesztett jogán fölül, ha halat akar élvezni 8—10 frtot ráfizetni; vagyis miután kisebb birtokos az ő jutalékát fél legfeljebb egy hó alatt elfogyasztja, tizenegy hóig lesz a zsidó adózója, azon kis fáradságért, melyet egy holnap halászat okoz, azért mert egy hóig oda adta a zsidó fogta halat, ezért használja egész éven át a halászatot, holott bizony legtöbb tulajdonos maga is ráérne a halászatra.

Vakulj magyar!

Szegény közbirtokosok, lám a zsidó milyen raffinirozott észjárással bír. Tudja a zsidó, hogy miként kell és lehet a magyar nép jóhiszeműségét kijátszani.

De azért, a kinek tetszik csak szeresse és dedelgesse tovább is a zsidót.

Dongó.

Somogy, 1885. decz. 15.

Né gondolja t. szerkesztő ur, hogy a képviselőket öt evre szolgáló választása, csak a képviselő uraknak okoz fejtörést, gondolunk a felett mi vidékiek is. már persze ki-ki a maga álláspontja szerint. Ott hol a kerület antisemita választ az hiszen az öt évvel is csak meg lesz; legfeljebb az lesz a baj, hogy ha valamelyik kerület képviselője időközben úgy tesz mint a csornai prépost, hogy választáskor a nép lelkesítésére huzatja a zikezennét, azután pedig zsidóbarát, azt később lehet számadásra vonni, no de hát ez ritka eset; valami becsületesféle megis csak maradt még az emberekben. De nagy lesz a baj a kormánypárti kerületekben, a birka esánk ezentul csak minden öt évben sül meg, úgy hallom már erősen is számítgatják, hogy ha ritkább lesz, mennyivel kell kövérebbnek lenni.

A képviselőkhöz mandatumának teljesen megfelel az hogy a megyei bizottságot tíz evre válasszák, bizonyára ugy számítanak, hogy egyszer csak reá lehet a népet szedni, és aztán tíz évig ne javithassa hibás választását; és ha a nép ezentul is oly keveset fog törődni a bizottsági tagok választásával mint eddig, akkor csakugyan nagy veszély fenyegeti az újabb törvény által; azért jó lesz jóval előre körül nézni, hogy ki válna oda be a falubeli emberből, hogy az új törvény már késsen találja a föld népet, nehogy akkor meglepetésben, valami külömbféle ezimű adóvégrehajtót vagy éppen zsidó czimborát válasszon meg.

A királyi bírak adója is duplán lesz számítva, hogy ez által mint virilisek juthassanak be a megyei bizottságokba, sok embernek az még talán tetszeni is fog, mert azt hiszi, hogy jobb ezek, mint holmi tanulatlan árendás zsidó síheder, és

ez csakugyan ugy is lenne, ha nálunk a bírói függetlenséget nem szüntetné meg teljesen az új főispáni hatalom, de így, valjon ki hiheti el, hogy ha a hatalom ellen beszél, kaphat jó sententiát, azoktól a bíraktól, kiknek előléptetése a főispán az állásától függ.

Mint Somogyi hirt írhatna, hogy a baresi takarekpénztár Keresztény ügyvezetőt keres, a nevezett takarekpénztár köztudomásilag tulajdonkép két gazdag zsidó intézete, kik csak ugy biznak meg abban, hogy egyikért nem lesz a másik megcsalva, hogy a közös ügyeket keresztényre bizzák. Hiába szép az önismeret, tudja a zsidó, hogy ha becsület kell, azt másnál kell keresnie.

Főispánunk ugy halljuk az utak javultával több vidékre elrándul iskolát látogatni, az iskola tanítók hát csak jól készüljenek előre, nem annyira abban, hogy mennyit tudjanak a gyerekek, hanem hogy meg ne látszassék rajtuk valami balpárti szellem. Hiába van valami abban az „Éljen a balpárt”-ban mi idegessé teszi a méltóságokat.

—r—l.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsde.

Érték-tőzsde.

— december 17-én.

A hangulat szilárd de a forgalom a lefolyt héten csak igen csekély mérvű volt. Lapunk zártakor jegyeztek:

Magyar aranyjár. 4%	99.50
„ papíráradék	91.50
Osztrák hitelrészvény	293.—
Magyar hitelbank	298.—
Jelzálogbank	114.—
Magyar földhitelintézet zálog levél 4 1/2 %	95.80
Osztrák-magyar bank zálog levél 4 1/2 %	102.25
Cs. kit. kör. arany	5.94
20 frankos arany	9.99
Német márka	61.90

Gabona tőzsde

A forgalom a mult héten nem öltött nagyobb arányokat az árak változatlanok. Lapunk zártakor jegyezték a következő árakat:

Búza bőségi	76—81 kg.	7.65—8.25
„ tiszavidéki	76—81	7.65—8.25
„ pestvidéki	76—81	7.65—8.15
„ fejemgyei	76—81	7.75—8.25
„ bacsikai	76—81	7.75—8.25
„ északmagyarszági	76—81	7.35—7.90
rozsa	70—72	6.25—6.45
árpa takarmány	60—63	5.50—5.95
„ égetni való	62—64	6.20—7.20
„ sörfőzdei	64—66	7.50—9.—
zab	39—41	6.40—6.70
tengeri új bőségi	75	5.85—5.90
„ másnemű	73	5.75—5.80
köles	—	5.—5.40
káposzta repce	— kg.	10%—11.—
repce, új	—	10%—11.—

Marhavásár

Pozsony december 14-én. Főhajtottak összesen 1203 drb marhat és pedig 990 drb magyar, 213 németet. Meglehetősen élénk irányzat mellett a következő árak jegyeztek: Magyar ökör 54—64, német ökör 56—64 frt.

Bécs december 14-én. A szállitmány összesen 2005 darab, és pedig 574 magyar, 699 galicziai és 732 német fajta. A forgalom nehezkés volt, az eladók magasabb követelése következtében: elsőrendűek kezdetben 1 frttal magasabbak. Más fajták ára változatlan maradt. Fizettek: magyar ökör 53—64 galicziai 52—57 frt, német áru 53—64 frtot.

Sertés-üzlet.

Köbánya, decz. 17-én. Az üzlet változatlan. Magyar urasági öreg, nehéz 44—45 firtig, fiatal nehéz 47—48 frt., közép 48—49 frt., könnyű 48 frt. Szedett nehéz 40—42 frt., közép 38—43 frt., könnyű 32—42 frt. Szerbiai átmeneti közép 38—41 könnyű 36—40 frt. Hízó két éves 27—32, makkos 32—33 frt.

Kiadó hivatal postája.

Lapunk ez évi két utolsó számát mutatványként több ezer példányban indítjuk utnak. Uj évi számunkat azonban már csak előfizetőinknek fogjuk megküldeni.

Tisztelettel kérjük azon t. olvasóinkat, kik az utóbbi hónapok előfizetési díját be nem küldötték ez ideig, hogy hátralékokat törleszteni méltóztassanak. Most az év végén nekünk is pontosan eleget kell tenni kötelezettségeinknek.

Felelős szerkesztő: SZALAY KÁROLY.